

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering

11 juni 2026

Datum

31 maart 2026

Zaaknummer

018491274

Portefeuillehouder

B. Jaspers Faijer

Aan de leden van de raad,

Voorgesteld besluit

1. De Algemene plaatselijke verordening Urk te wijzigen door:
 - artikel 2:1, tweede lid, te wijzigen, inhoudende dat naast een ambtenaar van politie ook een buitengewoon opsporingsambtenaar bevoegd is een bevel te geven tot verwijdering; en
 - artikel 2:1 aan te vullen met nieuwe leden 6 tot en met 9, overeenkomstig het bijgevoegde ontwerpbesluit.
2. Te bepalen dat deze wijziging in werking treedt op de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad.

Inleiding

De gemeente Urk heeft te maken met incidenten waarbij personen zich onherkenbaar maken tijdens samenscholingen en ongeregelheden (o.a. door het dragen van bivakmutsen). Dit belemmert effectieve handhaving. De huidige APV voorziet niet in een specifieke bepaling om dit gedrag tegen te gaan.

Beoogd resultaat / effect

Het verbeteren van de openbare orde en veiligheid door anonimiteit bij ordeverstoringen tegen te gaan en handhaving te versterken.

Argumenten

- 1.1 **De maatregel voorkomt dat personen anoniem ordeverstoring gedrag vertonen.** Door het onherkenbaar maken van het uiterlijk in situaties van samenscholing en (dreigende) ongeregelheden te verbieden, wordt voorkomen dat personen zich achter anonimiteit verschuilen. Dit verlaagt de drempel voor normoverschrijdend gedrag en maakt effectief optreden mogelijk.
- 1.2 **De bepaling maakt direct optreden door mogelijk zonder voorafgaand bevel.** De voorgestelde regeling stelt het gedrag zelfstandig strafbaar, waardoor politie en boa's direct kunnen optreden. Dit voorkomt vertraging en maakt een slagvaardige aanpak mogelijk in situaties waarin snel handelen noodzakelijk is.
- 1.3 **Het ondersteunt de inzet van bestuurlijke maatregelen zoals dwangsommen.** Herkenbaarheid van personen is essentieel voor het opleggen en handhaven van bestuursrechtelijke maatregelen, zoals een last onder dwangsom. De bepaling draagt bij aan betere dossiervorming en een effectievere persoonsgerichte aanpak.

1.4 Het vergroot de slagkracht door de buitengewoon opsporingsambtenaar bevoegd te maken.

Door ook buitengewoon opsporingsambtenaren de bevoegdheid te geven een bevel tot verwijdering te geven, kan met de beschikbare capaciteit sneller en effectiever worden opgetreden. Dit vermindert de afhankelijkheid van politie-inzet en versterkt de handhaving in de openbare ruimte.

1.5 Het vergroot de pakkans en daarmee de preventieve werking. Doordat personen minder eenvoudig anoniem kunnen opereren, neemt de kans toe dat overtreders worden herkend en aangesproken. Dit heeft een afschrikwekkend effect en draagt bij aan het voorkomen van ongeregeldeheden.

1.6 Het sluit aan bij landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen. Steeds meer gemeenten nemen vergelijkbare bepalingen op in hun APV om anonimiteit bij ordeverstoringen tegen te gaan. Met deze wijziging sluit Urk aan bij deze ontwikkeling en wordt gebruikgemaakt van beproefde regelgeving.

Kanttekeningen

1.1 De bepaling vraagt om zorgvuldige toepassing in de praktijk. De beoordeling of sprake is van (dreigende) ongeregeldeheden en het doel van het onherkenbaar maken van het uiterlijk vraagt om maatwerk. Van politie en toezichthouders wordt verwacht dat zij de bepaling zorgvuldig en proportioneel toepassen.

1.2 Er moet rekening worden gehouden met uitzonderingen voor legitieme situaties. De bepaling bevat uitzonderingen voor onder meer gezondheid, beroep en culturele activiteiten. In de praktijk moet zorgvuldig worden afgewogen of sprake is van een legitieme situatie of van gebruik met het doel de openbare orde te verstoren.

Juridisch kader

De raad stelt de APV vast op grond van artikel 149 Gemeentewet. De regeling is in overeenstemming met de Wet openbare manifestaties en voldoet aan proportionaliteitseisen.

Evaluatie

De werking van de bepaling wordt na één jaar geëvalueerd op effectiviteit en handhaafbaarheid.

Kosten, baten, dekking

Er zijn geen directe kosten. De baten liggen in verbeterde handhaving en vermindering van ordeverstoringen.

Communicatie & participatie

Officiële bekendmaking in het Gemeenteblad en op de Gemeentepagina Urkerland.

Bijlage

2 Wijziging APV artikel 2:1 (inclusief was-wordt tabel)

Burgemeester en Wethouders van Urk,

Burgemeester,
B. Jaspers Fajjer

Gemeentesecretaris,
S. Roest

Raadsbesluit

Zaaknummer

018491274

De raad van de gemeente Urk,

op voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk d.d. 31 maart 2026

gezien het advies van de commissie Organisatie en Leven d.d. 20 mei 2026.

besluit:

De Algemene plaatselijke verordening Urk wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 2:1 (Samenschooling en ongeregelde heden) wordt als volgt aangevuld:

Artikel 2:1 lid 2:

2. Hij die op een openbare plaats aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregelde heden ontstaan of dreigen te ontstaan, of bij een tot toeloop van publiek aanleiding gevende gebeurtenis waardoor ongeregelde heden ontstaan of dreigen te ontstaan, dan wel zich bevindt in of aanwezig is bij een samenschooling, is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie of buitengewoon opsporingsambtenaar zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.

Daarnaast worden vier leden toegevoegd, luidende:

6. Het is verboden zich op een openbare plaats, al dan niet in groepsverband, in het kader van een samenschooling of bij een voorval of gebeurtenis waardoor ongeregelde heden ontstaan of dreigen te ontstaan, zodanig te kleden, te vermommen of anderszins het uiterlijk te veranderen dat herkenning wordt bemoeilijkt of onmogelijk wordt gemaakt.

7. Onder het in het zesde lid bedoelde wordt in ieder geval verstaan het dragen of gebruiken van voorwerpen of middelen die het gezicht geheel of gedeeltelijk bedekken of onherkenbaar maken, waaronder begrepen bivakmutsen, maskers, helmen, sjaals, alsmede schmink of andere gezichtsveranderende middelen.

8. Het verbod, bedoeld in het zesde lid, is niet van toepassing indien:

- het gebruik van de bedoelde middelen noodzakelijk is ter bescherming van de gezondheid of veiligheid;
- het gebruik plaatsvindt in verband met de uitoefening van een beroep of sport;
- het gebruik plaatsvindt in het kader van een feestelijke, culturele of traditionele activiteit, voor zover geen sprake is van (dreigende) verstoring van de openbare orde;
- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het onherkenbaar maken van het uiterlijk niet geschiedt met het doel de openbare orde te verstoren.

9. Het is verboden de in het zevende lid bedoelde voorwerpen of middelen bij zich te hebben met het kennelijke doel deze te gebruiken bij gedragingen als bedoeld in het zesde lid.

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Urk, 11 juni 2026,

De raad van de gemeente Urk,

de griffier,

de voorzitter,